

opfyldt – skal sættes i forhold til den lovovertrædelse, der efterforskes. Det følger heraf, at meddelerens bistand (f.eks. størrelsen af vareprøven) kan være mere omfattende ved efterforskning af meget alvorlige lovovertrædelser, f.eks. meget betydelige kvanta narkotika. At bistanden skal være yderst beskeden, indebærer imidlertid ikke, at bistanden ikke konkret må være afgørende i forhold til opklaringen af den lovovertrædelse, der efterforskes. I sager om efterforskning af alvorlig narkotikakriminalitet vil det efter det oplyste ofte forholde sig således, at hovedmanden ville få mistanke til, at politiet er involveret, hvis ikke den civile person først har bestilt en vareprøve.

Den foreslåede bestemmelse i § 754 b, stk. 2, 2. pkt., medfører i princippet, at civile personer efter aftale med politiet kan begå lovovertrædelser. Den civile persons bistand er imidlertid omfattet af agentreglerne. Dette indebærer, at mistankekrav, indikationskrav og kriminalitetskrav skal være opfyldt, førend politiet kan benytte en civil person som f.eks. vareprøvekøber, ligesom rettens godkendelse af foranstaltningerne som udgangspunkt skal foreligge, inden aktionen iværksættes, jf. § 754 c. Politiet kan med den foreslåede bestemmelse således eksempelvis ikke benytte en meddeler til at bestille vareprøver hos forskellige sælgere for derved at afklare, om der er basis for en egentlig efterforskning.

De handlinger, som en civil person kan udføre i medfør af den foreslåede bestemmelse i § 754 b, stk. 2, 2. pkt., og som objektivt set må anses som strafbare handlinger, er foretaget efter aftale med politiet, hvilket medfører, at handlingerne må anses som straf-fri efter princippet om materiel atypicitet eller manglende retsstridighed.

Den bistand, som en civil person lovligt kan udføre som agent i medfør af den foreslåede bestemmelse i § 754 b, stk. 2, 2. pkt., skal afgrænses over for egentlig agentvirksomhed, som fortsat kun kan udføres af polititjenestemænd. Hvis bistanden ikke kan karakteriseres som yderst beskeden i forhold til den lovovertrædelse, der efterforskes, kan bistanden alene udføres af polititjenestemænd. Det skal endvidere bemærkes, at den øvre grænse for agentvirksomhed i § 754 b, stk. 1, også gælder for den civile persons bistand. Dette betyder, at den civile persons bistand ikke må indebære en forøgelse af lovovertrædelsens omfang eller grovhed.

I forbindelse med høringen over et udkast til lovforslaget er der fra nogle høringsinstanser givet udtryk for en frygt for, at anvendelse af civile agenter i forbindelse med bekæmpelsen af rockerkriminalitet mv. vil kunne medføre en yderligere forræelse af de pågældende miljøer. Det er imidlertid væsentligt at under-

strege, at den foreslåede mulighed for anvendelse af civile agenter ikke åbner mulighed for egentlig agentvirksomhed, men alene for, at civile personer kan bistå politiet ved medvirkenshandlinger, der er yderst beskeden i forhold til den kriminalitet, der efterforskes. Politiet samarbejder allerede i dag i vidt omfang med civile personer som led i opklaringen af alvorlig kriminalitet, f.eks. med meddelere. Efter Justitsministeriets opfattelse er der derfor ikke grund til at tro, at den foreslåede ordning i sig selv vil medføre en yderligere forræelse af rockermiljøet.

I nogle hørings svar er der endvidere bl.a. udtrykt betænkelighed ved, om den foreslåede ordning vil kunne medføre en øget risiko for, at politiet i nogle tilfælde kommer til at igangsætte handlingsforløb, der fører til lovovertrædelser, som ellers ikke ville være blevet begået. Det må i den forbindelse fremhæves, at den civile persons bistand efter forslaget vil være omfattet af retsplejelovens regler om agentvirksomhed, hvilket bl.a. indebærer en forudgående domstolskontrol. Lovens betingelser for at anvende agenter vil skulle være opfyldt, herunder betingelsen om, at der skal være en begrundet mistanke om, at en lovovertrædelse er ved at blive begået eller forsøgt begået. Som nævnt oven for indebærer det også et krav om, at den civile persons bistand ikke må indebære en forøgelse af lovovertrædelsens omfang eller grovhed.

2.2.2. *Kontrollerede leverancer*

Agentreglerne omfatter ikke *den kontrollerede leverance*, så længe der ikke træffes foranstaltninger af politiet, men blot sker overvågning af et allerede planlagt forløb. Det forekommer imidlertid, at politiet må gribe ind i et handlingsforløb, der er fastlagt af andre end politiet. Højesterets dom, der er gengivet i Ugeskrift for Retsvæsen 1997, s. 82, viser, at mindre indgreb fra politiets side via kureren ikke nødvendigvis indebærer en tilskyndelse til at udføre eller fortsætte en lovovertrædelse. Hvor grænsen helt præcist går, før der er tale om (ulovlig) agentvirksomhed, er dog uklart.

Det er derfor fra politiets og anklagemyndighedens side i arbejdsgruppen blevet anført, at der er behov for et vist råderum for politiet, uden at det betyder, at den indgriben i det planlagte handlingsforløb, som sker efter aftale med politiet, omfattes af agentreglerne.

Det er i den forbindelse blevet fremhævet, at det er væsentligt for politiets mulighed for at sikre sig bevis – eksempelvis ved etablering af aflytning – at politiet, når f.eks. en kurer afsløres og efterfølgende indvilger i at fortsætte sin allerede planlagte og aftalte transport, kan medvirke til, at der med kurerens bistand sker ændringer af f.eks. tid og/eller sted for selve overdragel-